

52. B Ö L Ü M

Şer mi, Değil mi? :

Edebiyat ve Sinemadan Örneklerle
Ensest İlişki

Reyyan AĞAOĞLU-ÖZDEMİR¹

Giriş

Sanat ve edebiyat, toplumu aynalama görevi üstlenen önemli hazinelerdir. İyi-kötü, güzel-çirkin, doğru-yanlış ayrımı yapmadan hemen hemen her olguya değinen ve değindiği olgu hakkında kendi perspektifinden bir değerlendirme sunan bu iki hazine, bizleri oturduğumuz koltuktan kaldırarak bambaşka diyarlara götürür ve bazen karşılaşmak için can attığımız, bazense yanımıza yaklaşmasını dahi istemediğimiz kimi konuların tam da içine yerleştirir. Ensest de sanat ve edebiyatın sıklıkla beslediği ve takipçilerini beslediği bir olgu ola gelmiştir.

Yöntem

Bu çalışma, ensest olgusunun edebiyat ve sanatın önemli dallarından sinemada ele alınışına dair örnekler vererek, çocuğa yönelik ensest vakaları ile çocuğa yönelik olmayan ensest vakalarının sunulduğunda ne türden söylem farklılıkları olabileceğini incelemek ve böylece, bir derleme oluşturmak için gerçekleştirilmiştir. Zira ensest henüz tanımlanmamışken, insanlığın dünya üzerindeki varlığını kabul ettirdiği

ilk anda yaşantımıza girmiş, o günden beri de 'biricik' yerini muhafaza etmiştir. Ensest ilişki kavramına bu konumu kazandıran etmenlerin başında, kuşkusuz, geniş kitlelere hitap edilen edebi eserler ve sinema gelmektedir. Çalışmada ensest olgusu, *Kitâb-ı Mukaddes*, Homeros'un *İlyada'sı* ve Sophocles'in *Kral Oedipus'u* karşılaştırılarak edebi bağlamda, yönetmen Tom Kalin'in *Savage Grace'i*, yönetmen Lee Daniels'in *Precious'ı* ve yönetmen İlksen Başarır'ın *Atlıkarınca'sı* ile ise sinemasal bağlamda değerlendirilmiş, ensest kavramının edebi eserler ve sinema bünyesinde tuttuğu yer söylemsel farklılıklar incelenerek araştırılmak istenmiştir.

Sonuç

İnceleme sonucunda, çalışmada yer verilerek incelenen eserlerin ensest ilişkiyi yetişkin birey ve çocuk olarak iki farklı bağlamda ele aldığı, fakat ensest olgusuna beğenilmeyen, lanetlenmiş ve 'şer' yüklü bir değerlendirme yüklediği gerçeği ile karşılaşmıştır. Bu durum, yetişkin bireylerde 'özel hayatın gizliliği' prensibi ile değerlendirilen ensestik ilişki ile çocuklarda 'çocuğun cinsel istismarı' başlığı altında işlenen

¹ Öğr. Gör., Altınbaş Üniversitesi Ortak Dersler Bölümü, agaoglureyyan@gmail.com, reyyan.agaoglu@altinbas.edu.tr

Çoğu bireyin gözünde ‘kader kurbanı’ olarak tanımlanan ensest mağduru çocukların neden ve nasıl daha da mağdur edilmemesi gerektiğini ve toplum içerisinde ne gibi görevlerimiz ve yükümlülüklerimiz olduğunu bize hatırlatan, ‘Aile içerisinde olan aile içerisinde kalır.’ algısının yanlışlığını çoğunlukla mağdur çocuğun gözünden işleyen ve bize empati kurabilme imkanı tanıyan edebiyat ve sinema, bu olgunun önemli bir noktasındadır ve böyle de kalacaktır.

Kaynaklar

1. Ataç, A. S. (2007). Ceza Hukuku ve Ensest Fiiller Arasındaki İlişkiye Genel Bir Bakış. *Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan*, s. 871 – 878.
2. Çavlin-Bozbeyoğlu A., Koyuncu, E., Kardam F., Sungur A. (2010). Ailenin Karanlık Yüzü: Türkiye’de Ensest. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 13(1):1 - 37.
3. Alay, C., Polat, O. (2012). Pedofili Nedir, Ne Değildir?. *Türkiye Biyoetik Derneği*, 208 - 216.
4. İbiloğlu, AO., Atlı, A., Oto, R., Özkan, M. (2018). Çocukluk Çağı Cinsel İstismar ve Ensest Olgularına Çok Yönlü Bakış. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar – Current Approaches in Psychiatry*, 10(1):84 – 98.
5. *Kitâb-ı Mukaddes: Eski ve Yeni Antlaşma (Tevrat, Zebur, İncil)*. (2014). Kitabı Mukaddes Şirketi ve Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul.
6. Bulut, M., Sezener, A. (2019). Dumuzi-Enkimdu’dan, Kabil-Habil’e Yerleşik Hayatın Serüveni. *Turkish Studies*, Vol: 14, 3077.
7. Homeros. (2008). *İlyada*, Çev: A. Erhat – A. Kadir, Can Yayınları, İstanbul.
8. Shakespeare, W. (1992). Mowat, B. A. ve Werstine, P., editör. *The Tragedy of Hamlet: Prince of Denmark*, Folger Shakespeare Library, 127.
9. Kapukaya, Z. (2018). İlyada Destanı’nda İda (Kazdağı). *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Vol: 19, Sayı: 41.
10. Ağaoğlu-Özdemir, R., Oral, G. (2018). Dedektif Romanları: Tarihine Sığmayan Geçmiş İle Türkiye’de ve Dünyada Adli Edebiyat, *Adli Tıp Bülteni*, 23(3): 182.
11. Sophocles. (1992). Tuncer, B., çev. Kral Oidipus, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
12. Şenödeyici, Ö. (2012). Oedipus Kompleksi Bağlamında Divan Şiirinde Aşık-Maşuk-Rakib İlişisine Bakış. *Gazi Türkiyat*, Güz: 2012/ 11: 81.
13. Monfort, I., Roumel K., Koffler, P., Vachon, C. (Yapımcı) ve Kalin, T. (Yönetmen), 2007. *Savage Grace* [Motion Picture]. United States: IFC Films.
14. Ruth, W. J., Mosatche, H. S., Kramer, A. (1989). Freudian Sexual Symbolism: Theoretical Considerations and An Emprical Test in Advertising. *Psychological Reports*, 1132.
15. Daniels, L., Magness, G., Siegel-Magness, S., Winfrey, O., Heller, T., Perry, T., Cortes, L. (Yapımcı) ve Daniels, L. (Yönetmen), (2009). *Precious* [Motion Picture]. United States: Lee Daniels Entertainment.
16. Başarır, İ. (Yönetmen), 2011. *Atlıkarınca* [Sinema Film]. Türkiye: Kutu Film Most Production.